

MASTER CROOK

N O M I N E E

Anayasa

Kuruluş Anayasası ve Temel Tüzük

Bağımsızlık. Belge. Hesap verebilirlik.

Independent International Evidence & Accountability Network

15 bölüm / 86 madde

Türkçe · 15 Ekim 2026 · Yayın düzenlemesi 02

Genişletilmiş giriş ve yenilenmiş sayfa tasarımı

Kamu kaybetmesin.

OKUMA REHBERİ

İçindekiler

Belgeden kamu yararına	3
Başlangıç	5
Bölüm I - Kuruluş, Ad, Merkez, Amaç ve Tanımlar	5
Bölüm II - Temel İlkeler	7
Bölüm III - Yetkinin Sınırları	8
Bölüm IV - The Ledgers ile İlişki ve Güvenlik Duvarı	9
Bölüm V - Organlar ve Yönetim	11
Bölüm VI - Başvuru, İnceleme ve Sevk Süreci	15
Bölüm VII - Kaynak Koruma ve Kişisel Verilerin Korunması	18
Bölüm VIII - Delil Bütünlüğü ve Hukuka Aykırı Materyal	20
Bölüm IX - Master Crook Nominee, Elçi Programı ve Gold	21
Bölüm X - Çıkar Çatışması, Etik ve Disiplin	24
Bölüm XI - Finansman ve Mali Bağımsızlık	25
Bölüm XII - Şeffaflık, Hesap Verebilirlik ve Cevap Hakkı	26
Bölüm XIII - Ülke Ağları ve Uluslararası Başvurular	27
Bölüm XIV - Üyelik	29
Bölüm XV - Anayasanın Değiştirilmesi, Fesih ve Yürürlük	30
Kamuya Açık Misyon Beyanı	31

Giriş bölümü açıklayıcıdır. Başlangıç, maddeler, ülke tablosu ve şemalar birlikte okunmalıdır.

GİRİŞ / AMAÇ VE ÇALIŞMA ÇERÇEVESİ

Belgeden kamu yararına

Yolsuzluk ve mali usulsüzlükler yalnızca bir hesap kaleminde görülen zarardan ibaret değildir. Kamu hizmetlerine ayrılan kaynakları azaltır, adil rekabeti zedeler ve toplumun kurumlara duyduğu güveni aşındırır. Bu kaybın izleri kimi zaman bir sözleşmede, bir ödeme kaydında, bir yazışmada ya da tek başına anlamı hemen görülemeyen belgelerde bulunur. Bu izleri görünür kılmak, bilginin doğruluğunu araştırmayı ve onu paylaşan kişinin haklarını korumayı birlikte gerektirir.

Master Crook Nominee, bu Anayasa’da tanımlanan bağımsız inceleme ve kamusal hesap verebilirlik yaklaşımının kamuya açık yüzüdür. Çalışmanın odağında, kamu yararı taşıyan iddiaların belgeye dayalı biçimde anlaşılması; bulguların uzmanlar tarafından değerlendirilmesi ve hukuken uygun bulunan dosyaların yetkili makamlara usulüne uygun olarak iletilmesi vardır. Bir iddianın dikkat çekici olması, doğru kabul edilmesi için yeterli değildir.

Yöntemin dayanağı

İnceleme; belgenin kaynağını, elde ediliş koşullarını, özgünlüğünü, bütünlüğünü ve diğer bilgilerle tutarlılığını ele alır. İddiayı destekleyen bulgular kadar onunla çelişen kayıtlar ve öznenin lehine olan bilgiler de değerlendirmeye katılır. Teknik inceleme, hukuki değerlendirme, veri koruma ve kamuya açıklama kararları ayrı sorumluluklara bağlanır. Bu ayrım, tek bir kişinin, yönetimin veya finansörün dosyanın sonucunu belirlememesini sağlar.

Anayasa, bu yöntemi yalnızca bir niyet beyanı olarak bırakmaz. Kurulların görevlerini, karar usullerini, çıkar çatışması hâllerini, mali bağımsızlığı, denetimi ve düzeltme yollarını yazılı bir çerçevede toplar. Kuruluşun güvenilirliği; verilen sözlerin büyüklüğünden değil, bu kuralların her dosyada tutarlı biçimde uygulanmasından doğar.

GİRİŞ / KATILIMCI HAKLARI

Haklar, sınırlar ve sorumluluk

Kaynağın güvenliği ve bilinçli katılım

Bilgi veya belge ileten kişi, materyalinin hangi amaçla ele alınacağını ve kimliğinin hangi koşullarda açıklanabileceğini bilmelidir. Belge göndermek; kimliğin açıklanmasına, materyalin başka bir kuruluşa aktarılmasına veya yayımlanmasına kendiliğinden izin vermez. Anayasa, bu işlemleri ayrı değerlendirme ve güvencelere bağlar. “Okudum, anladım” onayı da bu ayrı izinlerin yerine geçmez.

The Ledgers ile açık görev ayrımı

The Ledgers’ın araştırmacı gazetecilik faaliyeti ile Anayasa’da tanımlanan bağımsız hukuki değerlendirme ve sevk işlevi birbirinden ayrıdır. The Ledgers hesabı üzerinden belge iletmek, kuruluşlar arasında otomatik aktarım anlamına gelmez. Kaynak kimliği ve ham belgenin aktarımında açık ve bilgilendirilmiş rıza ile dosyaya özel karar aranır. Bu ayrım, haber üretimi ile hukuki başvurunun farklı amaçlarını ve kaynakların tercihlerini korur.

Hesap verebilirlik ve masumiyet karinesi

Nominee statüsü bir mahkeme hükmü veya suçluluk tespiti değildir. Anayasa; bağımsız inceleme, hukuki değerlendirme, yetkili makama sevk, cevap hakkı ve ilgili kurul onaylarını birlikte arar. Bir başvuru yapmak otomatik ilan, sevk veya ödül hakkı doğurmaz. Lehe ve aleyhe bulguların dengeli değerlendirilmesi; itirazların, yeni bilgilerin ve düzeltmelerin görünür biçimde ele alınması bu yaklaşımın parçasıdır.

Bu metin nasıl okunmalı?

Aşağıdaki başlangıç metni ve 86 madde; amaçtan yönetime, başvurudan kaynak korumaya, katkı programlarından üyeliğe kadar bütün çalışma çerçevesini içerir. Giriş, metni anlamayı kolaylaştıran bir açıklamadır; maddelerin yerine geçmez ve yeni bir yetki ya da hak oluşturmaz. Bu yayında madde metinleri korunmuş, sayfa düzeni yenilenmiştir. The Ledgers logosu yayın kimliğini gösterir; kuruluşlar arasındaki görev ve karar ayrımını değiştirmez.

KURULUŞ METNİ

Başlangıç

Yolsuzluk kamunun kaybıdır; kayıp belgelerde iz bırakır; iz ise çoğu zaman onu gören fakat sesini duyuramayan insanların elinde kalır. Master Crook, bu insanlarla hukuk arasında güvenli bir köprü kurmak için kurulmuştur.

Master Crook belgeyi güvenle alır, bağımsız uzmanlarla inceler, hukuka uygun bulduğunu yetkili makamlara iletir ve süreci kamuya karşı hesap verebilir biçimde takip eder. Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi'nin (UNCAC) 13. maddesinde sivil topluma tanınan rolü, bu Anayasa'nın çizdiği sınırlar içinde üstlenir.

Master Crook bir savcılık değildir, mahkeme değildir; kimseyi yargılamaz, kimseyi suçlu ilan etmez. Gücünü yetkiden değil yöntemden alır: doğrulanmış belge, bağımsız inceleme, hukuki disiplin ve kaynağa sadakat.

Bu Anayasa, kuruluşun hiçbir finansöre, kurucuya, siyasi veya ticari güce eğilmeyeceğinin yazılı teminatıdır. Kurucular, aşağıdaki hükümleri kendi iradelerini de bağlayan üstün kural olarak kabul ve ilan eder.

Kamu kaybetmesin.

Bölüm I - Kuruluş, Ad, Merkez, Amaç ve Tanımlar

Madde 1 - Ad ve hukuki nitelik

(1) Kuruluşun adı “Master Crook”tur. Uluslararası ilişkilerde “Master Crook - Independent International Evidence & Accountability Network” adını kullanır.

(2) Master Crook; kâr amacı gütmeyen, devletlerden, siyasi partilerden, ticari çıkarlardan ve finansörlerinden bağımsız bir kamu yararı kuruluşudur.

(3) Kuruluş, tüzel kişiliğini kuruluş ülkesinin dernekler veya vakıflar hukukuna göre kazanır. Bu Anayasa, o hukukun zorunlu kıldığı tüzük hükümlerini içerir ve tüzük olarak tescil edilir.

Madde 2 - Merkez ve faaliyet alanı

(1) Kuruluş ülkesi olarak öncelikle Avusturya (Vereinsgesetz 2002 kapsamında dernek) değerlendirilir; İsviçre'de dernek veya vakıf seçeneği alternatif olarak incelenir. Nihai seçim, vergi statüsü, veri yerleşimi, gazetecilik güvenceleri ve savcılığa sevk faaliyetine ilişkin hukuki görüşler alındıktan sonra Kurucular Kurulu'nca verilir.

(2) Kuruluş uluslararası ölçekte faaliyet gösterir. Faaliyet gösterdiği her ülkede o ülkenin hukuku ayrıca uygulanır; hiçbir faaliyet, merkez ülkenin hukukuna dayanarak başka bir ülkenin hukukunu aşma gerekçesi yapılamaz.

(3) İlk aşamada Türkiye, Avusturya, İsviçre, Almanya ve Fransa'da ülke ağıları kurulur (Bölüm XIII).

Madde 3 - Amaç

Kuruluşun amacı; kamu yararı taşıyan yolsuzluk, mali usulsüzlük, kara para aklama ve kamu kaynağının kötüye kullanımı iddialarına ilişkin bilgi ve belgeleri güvenli yollarla kabul etmek, bağımsız uzmanlarca değerlendirmek, hukuken uygun bulunan bulguları yetkili ulusal ve uluslararası kurumlara iletmek ve bu süreci kamuya hesap verebilir biçimde takip etmektir.

Madde 4 - Faaliyetler

Kuruluş amacına ulaşmak için şu faaliyetleri yürütür:

1. Güvenli ve gerektiğinde anonim ihbar ve belge kabul kanalları işletmek.
2. Belgelerin özgünlük, tutarlılık, kamu yararı ve delil bütünlüğü bakımından bağımsız incelemesini yapmak.
3. Hukuki nitelendirme, yetki ve kaynak güvenliği analizi yapmak.
4. Avukatlar aracılığıyla yetkili savcılıklara, mali suç kurumlarına ve uygun uluslararası mekanizmalara başvuru hazırlamak ve sunmak.
5. Başvuruların sürecini takip etmek ve hukuka uygun ölçüde kamuyu bilgilendirmek.
6. "Master Crook Nominee" kamusal hesap verebilirlik mekanizmasını Bölüm IX'daki güvencelerle işletmek.
7. Gönüllü Elçi programı ve Gold katkı sistemi yürütmek.
8. İhbarcı koruması, delil bütünlüğü ve yolsuzlukla mücadele alanında eğitim, yayın ve iş birliği yapmak.

Madde 5 - Tanımlar

Bu Anayasa'da geçen;

Dosya: Kabul edilen bir ihbarın ve ona bağlı belgelerin, benzersiz numarasıyla kayıt altına alınmış bütünü;

Kaynak: Kuruluşa bilgi veya belge ileten gerçek veya tüzel kişiyi;

Özne: Bir dosyada hakkında iddia bulunan gerçek veya tüzel kişiyi;

Sevk: Bir dosyanın hukuki değerlendirme sonrası yetkili makama usulüne uygun olarak iletilmesini;

Master Crook Nominee: Bölüm IX'daki şartları taşıyan ve kamuya açıklanan dosya öznesini;

Elçi (Ambassador): Belirli bir coğrafyada açık kaynak araştırması yapan, programa kabul edilmiş gönüllüyü;

Gold: Doğrulanmış belge veya araştırma katkısı karşılığında verilen, sabit nakit karşılığı bulunan ve Bölüm IX'da düzenlenen ödül birimini;

The Ledgers: theledgers.news adresinde yayın yapan bağımsız gazetecilik kuruluşunu;

Kurullar: Bölüm V'te sayılan organları ifade eder.

Bölüm II - Temel İlkeler

Bu bölümdeki ilkeler, kuruluşun bütün organlarını, üyelerini, çalışanlarını, gönüllülerini ve sözleşmeli danışmanlarını bağlar. Diğer bütün hükümler bu ilkeler ışığında yorumlanır.

Madde 6 - Bağımsızlık

- (1) Kuruluş; siyasi, ticari ve kişisel çıkarlardan bağımsız faaliyet gösterir.
- (2) Hiçbir finansör, kurucu, üye veya dış kişi; bir dosyanın açılması, kapatılması, sevk edilmesi veya kamuya açıklanması konusunda talimat veremez. Verilen talimat hukuken yok hükmündedir ve ilgili organa bildirilir.
- (3) Kurulların üyeleri görevlerinde yalnızca bu Anayasa'ya, hukuka ve vicdanlarına bağlıdır.

Madde 7 - Tarafsızlık ve eşit muamele

- (1) Bütün ihbarlar, kaynağının kimliğinden, öznenin konumundan, uyruğundan, siyasi görüşünden veya ticari gücünden bağımsız olarak, önceden yazılı ve kamuya açık ölçütlere göre incelenir.
- (2) Kuruluş, hiçbir siyasi partinin, hükümetin, muhalefetin veya ticari grubun aracı olarak kullanılamaz. Aynı nitelikteki iddialar aynı titizlikle ele alınır.

Madde 8 - Masumiyet karinesi

- (1) Hiçbir kişi veya kuruluş, kesinleşmiş yargı kararı olmadan suçlu ilan edilmez.
- (2) Kuruluşun bütün belgelerinde, başvurularında ve kamuya açıklamalarında iddialar “iddia”, bulgular “belgeye dayalı bulgu”, sevkler “yetkili makama sunulmuş değerlendirme” olarak adlandırılır. Suçun varlığına ve faile yalnızca yetkili yargı makamları karar verir.

Madde 9 - Hukukun üstünlüğü ve hukuka uygunluk

- (1) Kuruluş, yetkili makamların görev ve yetkilerine saygı gösterir; onların yerine geçmez, onları ikame etmez.
- (2) Belgelerin alınması, saklanması, incelenmesi ve aktarılması yalnızca hukukun izin verdiği yollarla yapılır. Kuruluş hiçbir kişiyi hukuka aykırı yolla belge elde etmeye teşvik etmez, yönlendirmez veya bunun karşılığını ödemez.

Madde 10 - Kaynağa sadakat

- (1) Kaynağın güvenliği, dosyanın başarısından önce gelir. Kaynağın kimliği ve kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgiler yalnızca hukuka uygun, gerekli ve ölçülü şartlarla ve Bölüm VII'deki usulle paylaşılır.
- (2) Bir belgeyi kabul etmek, kaynağın kimliğini üçüncü kişilere veya makamlara açıklamak için izin alındığı anlamına gelmez.

Madde 11 - Kamu yararı ve orantılılık

(1) Kuruluş yalnızca kamu yararı taşıyan dosyalarla ilgilenir. Özel hayata ilişkin, kamu yararı bulunmayan veya salt kişisel husumet amacı taşıyan başvurular kabul edilmez.

(2) Her işlem, ulaşılmak istenen amaçla orantılı olmalıdır. Öznenin, üçüncü kişilerin ve kaynağın haklarına verilecek zarar, elde edilecek kamu yararını aşılırsa işlem yapılmaz.

Madde 12 - Veri asgariliği

Kuruluş, bir dosya için gerekli olandan fazla kişisel veri toplamaz, saklamaz ve aktarmaz. Gerekliliği sona eren veriler, Bölüm VII'deki saklama kurallarına göre anonimleştirilir veya imha edilir.

Madde 13 - Şeffaflık ve hesap verebilirlik

(1) Kuruluşun yönetim organları, üyeleri, fon kaynakları, inceleme ölçütleri ve usul kuralları kamuya açıktır.

(2) Şeffaflık, kaynakların güvenliğini, soruşturma gizliliğini veya öznelerin masumiyet karinesini riske atmaz. Bu iki yükümlülük çatıştığında kişilerin güvenliği önceliklidir.

(3) Kuruluş hatasını kabul eder, düzeltir ve düzelttiğini ilan eder.

Bölüm III - Yetkinin Sınırları**Madde 14 - Master Crook ne değildir**

Master Crook;

1. savcılık, kolluk veya mahkeme değildir;
2. ceza soruşturması yürütme, ifade alma, arama, el koyma veya zorlayıcı tedbir uygulama yetkisine sahip değildir;
3. devletler adına uluslararası adli yardımlaşma başlatamaz;
4. Eurojust, EPPO, OLAF, UNODC veya başka bir uluslararası kurumun uzantısı, temsilcisi veya yetkili başvuru makamı değildir;
5. AB İhbarcılarının Korunması Direktifi (2019/1937) veya Alman HinSchG anlamında resmî “dış bildirim makamı” değildir ve kendisini böyle tanıtmaz;
6. mahkemelerde taraf veya katılan sıfatını otomatik olarak kazanmış değildir.

Madde 15 - Hiçbir koşulda yapılmayacaklar

Kuruluş ve adına hareket edenler hiçbir koşulda;

1. bir kişiyi kesinleşmiş yargı kararı olmadan “suçlu”, “hırsız”, “dolandırıcı” gibi sıfatlarla nitelemez;
2. belge karşılığı ödeme yapmaz, hukuka aykırı yolla belge elde edilmesini istemez, teşvik etmez veya buna aracılık etmez;

3. bilgi sistemlerine izinsiz erişmez, gizli dinleme veya izleme yapmaz, kimlik gizleyerek özneleri tuzağa düşürmez;
4. kaynağın kimliğini, kaynağın açık ve bilgilendirilmiş rızası veya bağlayıcı bir yargı kararı olmadan açıklamaz;
5. özneye, kaynağa veya üçüncü kişilere karşı tehdit, baskı veya pazarlık aracı olarak dosya kullanmaz;
6. finansal çıkar, siyasi destek veya ticari avantaj karşılığında dosya açmaz, kapatmaz, geciktirmez veya hızlandırmaz;
7. devam eden bir ceza soruşturmasının gizliliğini bilerek ihlal etmez.

Madde 16 - Yetki aşımının sonuçları

- (1) Bu bölüme aykırı her işlem Etik ve Veri Kurulu'na bildirilir; kurul, işlemi derhal durdurur ve Bölüm X'daki disiplin usulünü başlatır.
- (2) Aykırılıktan etkilenen kişiye bilgi verilir ve zararın giderilmesi için gerekli adımlar atılır. Hukuka aykırı yolla elde edildiği anlaşılan materyal, Bölüm VIII'deki usulle dosyadan ayrılır.

Bölüm IV - The Ledgers ile İlişki ve Güvenlik Duvarı

Madde 17 - İki ayrı fonksiyon

- (1) The Ledgers bağımsız gazetecilik yapar: araştırır, doğrular, kaynaklarını korur, taraflardan görüş alır ve kamu yararına haber yayımlar. Faaliyeti, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesi ve Avrupa Medya Özgürlüğü Yasası'nın (EMFA) 4. maddesi kapsamındaki gazetecilik güvencelerinden yararlanır.
- (2) Master Crook bağımsız hukuki değerlendirme yapar: hukukten alınabilecek ihbarları inceler, uygun dosyalarda avukatlar aracılığıyla yetkili kurumlara başvuru hazırlar ve süreci takip eder.
- (3) İki kuruluş ayrı tüzel kişilik, ayrı yönetim, ayrı bütçe ve ayrı karar organlarıyla çalışır. Biri diğerinin bölümü, şubesi veya aracı değildir.

Madde 18 - Güvenlik duvarı

- (1) İki kuruluş arasında kaynak kimliği veya ham belge aktarımı otomatik değildir ve varsayılan olarak yapılmaz.
- (2) The Ledgers'a gazetecilik amacıyla emanet edilen bir bilginin Master Crook'a aktarılması; yalnızca kaynağın açık ve bilgilendirilmiş rızasıyla, aktarımın kaynak güvenliğine etkisi ayrıca değerlendirilerek ve her dosya için ayrı yazılı kararla mümkündür.
- (3) Master Crook'a sevk amacıyla iletilen bir belgenin The Ledgers'a haber amacıyla aktarılması da aynı şarta tabidir. Kaynak, belgesinin yalnızca birinde kullanılmasını isteyebilir; bu istek bağlayıcıdır.

(4) Ayrı tüzel kişilik, veri koruma yükümlülüklerini veya mahkeme taleplerini tek başına ortadan kaldırmaz; her kuruluş kendi yükümlülüğünden sorumludur.

Madde 19 - Ortak dosyalarda karar

(1) The Ledgers'ın kurucularının, yöneticilerinin veya finansörlerinin doğrudan taraf olduğu bir uyuşmazlığa ilişkin dosyalarda karar, dışarıdan atanmış bağımsız heyet üyeleri ve avukatlarca verilir. Taraf olan kişiler dosyanın hiçbir aşamasında yer alamaz.

(2) Aynı kural, Master Crook'un kendi kurucuları, yöneticileri ve finansörleri için de geçerlidir.

Madde 20 - Ad ve marka kullanımı

(1) Master Crook adı ve işareti, bu Anayasa'ya uygun faaliyetler dışında kullanılamaz.

(2) The Ledgers, bir dosyanın Master Crook tarafından incelendiğini veya sevk edildiğini yalnızca Master Crook'un Bölüm XII'ye uygun resmî açıklamasından sonra haber yapabilir.

Bölüm V - Organlar ve Yönetim

Dosya kararları bağımsız kurullarda, yönetim yalnızca idarede

BAĞIMSIZ UZMANLIK KURULLARI

Dosya kararları burada verilir; yönetim talimat veremez.

Genel Kurul atar · Aday Komitesi önerisi · 4 yıl görev

organ şeması · 4 yasal organ, 4 bağımsız uzmanlık kurulu

Genel Kurul yönetimi seçer ve uzmanlık kurullarını atar; dosyalar hakkında yalnızca uzmanlık kurulları karar verir, Yönetim Kurulu ve Genel Sekreterlik bu kararlara talimat veremez.

Madde 21 - Organlar

(1) Kuruluşun yasal organları: Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Uzlaştırma Kurulu.

(2) Kuruluşun bağımsız uzmanlık kurulları: Bağımsız İnceleme Heyeti (7 üye), Uluslararası Hukuk Kurulu (5 üye), Etik ve Veri Kurulu (3 üye) ve Editoryal Kurul (3 üye).

(3) Üye sayıları başlangıç yapılandırmasıdır. Genel Kurul bu sayıları üçte iki çoğunlukla artırabilir; azaltamaz.

(4) Uzmanlık kurulları, dosyalara ilişkin kararlarında Yönetim Kurulu'na ve Genel Kurul'a karşı bağımsızdır. Yönetim Kurulu bu kararları değiştiremez; yalnızca hukuka aykırılık iddiasıyla Etik ve Veri Kurulu'na taşıyabilir.

Madde 22 - Genel Kurul

(1) Genel Kurul, kuruluşun en üst karar organıdır ve bütün üyelerden oluşur.

(2) Yılda en az bir kez olağan toplanır. Yönetim Kurulu, Denetçiler veya üyelerin onda biri olağanüstü toplantı isteyebilir.

(3) Görevleri: Anayasa değişikliği; Yönetim Kurulu ve Denetçilerin seçimi ve ibrası; yıllık faaliyet ve mali raporun kabulü; bütçenin onayı; uzmanlık kurulu üyelerinin Madde 30'daki usulle atanması; fesih.

(4) Kararlar, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğuyla alınır; Anayasa değişikliği ve fesih için Bölüm XV'teki nitelikli çoğunluk gerekir. Her üyenin bir oyu vardır; vekâlet yazılı olur ve bir toplantıyla sınırlıdır.

(5) Genel Kurul, uzmanlık kurullarının tek tek dosyalara ilişkin kararlarını görüşemez ve değiştiremez.

(6) Kuruluş aşamasında Genel Kurul'un görevlerini Kurucular Kurulu yürütür. İlk olağan Genel Kurul, tescilden itibaren on iki ay içinde toplanır.

Madde 23 - Yönetim Kurulu

(1) Yönetim Kurulu en az üç, en çok yedi üyeden oluşur. Genel Kurul tarafından üç yıl için seçilir; bir üye en fazla iki dönem üst üste görev yapabilir.

(2) Kuruluşu idari ve mali bakımdan yönetir, hukuken temsil eder, bütçeyi uygular, çalışanları istihdam eder ve Genel Sekreteri atar.

(3) Yönetim Kurulu dosyaların içeriğine ilişkin karar alamaz. Bir dosyanın açılması, incelenmesi, sevk, kapatılması ve Nominee ilanı uzmanlık kurullarının münhasır yetkisindedir.

(4) Yönetim Kurulu üyeleri uzmanlık kurullarında görev alamaz.

(5) Kuruluşu, Yönetim Kurulu Başkanı ile bir üyenin müşterek imzası temsil eder.

Madde 24 - Denetçiler

- (1) Genel Kurul, üye olması zorunlu olmayan iki bağımsız denetçiye üç yıl için seçer.
- (2) Denetçiler mali kayıtları, bütçenin uygulanmasını ve Bölüm XI'e uygunluğu denetler; Genel Kurul'a yazılı rapor sunar.
- (3) Denetçiler; Yönetim Kurulu üyesi, kuruluş çalışanı veya bir finansörle bağlantılı kişi olamaz.
- (4) Yıllık gelirin kuruluş ülkesi hukukundaki eşiği aşması hâlinde bağımsız dış denetim yaptırılır; eşik aşılmassa da Yönetim Kurulu dış denetim kararı alabilir.

Madde 25 - Uzlaştırma Kurulu

- (1) Kuruluş içi uyuşmazlıklar Uzlaştırma Kurulu'nda çözülür.
- (2) Kurul her uyuşmazlık için üç kişiden oluşur: taraflar birer üye seçer, bu iki üye başkanı belirler; anlaşamazlarsa başkan kurayla belirlenir. Üyeler uyuşmazlığa taraf olmayan kuruluş üyelerinden seçilir.
- (3) Kurul tarafları dinler ve altı ay içinde karar verir. Karar kuruluş içinde bağlayıcıdır; tarafların devlet mahkemelerine başvurma hakkı saklıdır.

Madde 26 - Bağımsız İnceleme Heyeti

- (1) Heyet yedi üyeden oluşur: eski hâkim ve savcılar, mali denetçiler veya adli muhasebeciler, adli bilişim uzmanları ve deneyimli araştırmacı gazeteciler. Üyelerin en az ikisi kuruluş ülkesi dışından olur.
- (2) Heyet; belgelerin özgünlük, tutarlılık, kamu yararı ve delil bütünlüğü değerlendirmesini yapar ve dosyanın hukuki incelemeye hazır olup olmadığına karar verir.
- (3) Her dosya en az üç üyeden oluşan bir inceleme paneline verilir; panel bir raporör atar. Karar panel çoğunluğuyla, gerekçeli ve yazılı olarak alınır.
- (4) Emekli hâkim veya savcıların üyeliği heyeti resmî soruşturma makamına dönüştürmez. Üyeler eski unvanlarını kuruluş adına yetki izlenimi verecek şekilde kullanamaz.

Madde 27 - Uluslararası Hukuk Kurulu

- (1) Kurul, en az üç farklı hukuk düzeninden beş avukat veya hukuk akademisyeninden oluşur. Türkiye, Avusturya, İsviçre, Almanya ve Fransa hukukları önceliklidir.
- (2) Kurul; hukuki nitelendirmeyi (muhtemel suç tipleri), yetki analizini (suçun işlendiği yer, kişi veya şirket bağlantısı, zamanaşımı, yetkili makam), belgelerin elde ediliş ve paylaşımının hukuka uygunluğunu ve kaynak güvenliğini değerlendirir; sevk kararını verir ve başvuru paketini onaylar.
- (3) Sevk kararı için kurulun en az üç üyesinin olumlu oyu ve ilgili ülke hukuk danışmanının yazılı görüşü gerekir.
- (4) Kurul, Bölüm XIII'teki ülke ağlarını hukuki bakımdan koordine eder.

Madde 28 - Etik ve Veri Kurulu

(1) Kurul üç üyeden oluşur: bir veri koruma hukuku uzmanı, bir etik ve uyum uzmanı, bir bilgi güvenliği ve kaynak güvenliği uzmanı.

(2) Kurul; çıkar çatışması beyanlarını ve çekilme kararlarını, kaynak kimliğine ilişkin açıklama taleplerini, veri koruma etki değerlendirmelerini, uluslararası veri aktarım onaylarını, disiplin soruşturmalarını ve şikâyet mekanizmasını yürütür.

(3) Kurul, kaynak güvenliğini veya veri koruma hukukunu ihlal edeceğine karar verdiği bir sevki veya açıklamayı durdurur. Bu karar yalnızca kurulun kendisi tarafından, yeni bilgi üzerine yeniden değerlendirilebilir.

Madde 29 - Editoryal Kurul

(1) Kurul üç üyeden oluşur ve kamuya açıklamalardan, Nominee ilanlarından, yıllık rapordan, cevap hakkı ve düzeltme süreçlerinden sorumludur.

(2) Her kamuya açıklama öncesinde şunları doğrular: metnin Madde 8'deki dile uygunluğu, özneye cevap hakkının tanınmış olması ve Uluslararası Hukuk Kurulu'nun hukuki risk görüşünün alınmış olması.

(3) Editoryal Kurul, Nominee ilanının son onay merciidir (Bölüm IX).

Madde 30 - Uzmanlık kurulları için ortak hükümler

(1) Üyeler, kamuya açık çağrı ve Aday Komitesi önerisi üzerine Genel Kurul tarafından dört yıl için atanır; en fazla iki dönem görev yapılabilir; yenileme kademeli yapılır. Aday Komitesi; Yönetim Kurulu'ndan bir, her uzmanlık kurulundan bir ve kuruluş dışından bir bağımsız üyeden oluşur.

(2) Kuruluşun finansörleri ile bunların yöneticileri ve çalışanları, aktif siyasetçiler, görevdeki hâkim ve savcılar ile dosyalara konu olabilecek kamu görevlileri uzmanlık kurullarında üye olamaz.

(3) Üyeler, iyi niyetle ve bu Anayasa'ya uygun verdikleri kararlardan dolayı görevden alınamaz. Görevden alma yalnızca ağır kusur, çıkar çatışmasının gizlenmesi veya görevi yapamama hâlinde, Genel Kurul'un üçte iki çoğunluğuyla mümkündür.

(4) Toplantı nisabı üye tam sayısının salt çoğunluğudur; kararlar katılanların çoğunluğuyla alınır; muhalefet şerhi yazılır. Gizlilik yükümlülüğü görev sonrasında da devam eder.

(5) Üyelere ödenen huzur hakkı veya ücret, dosya sonuçlarına, sevk sayısına veya Nominee ilanlarına hiçbir şekilde bağlanamaz.

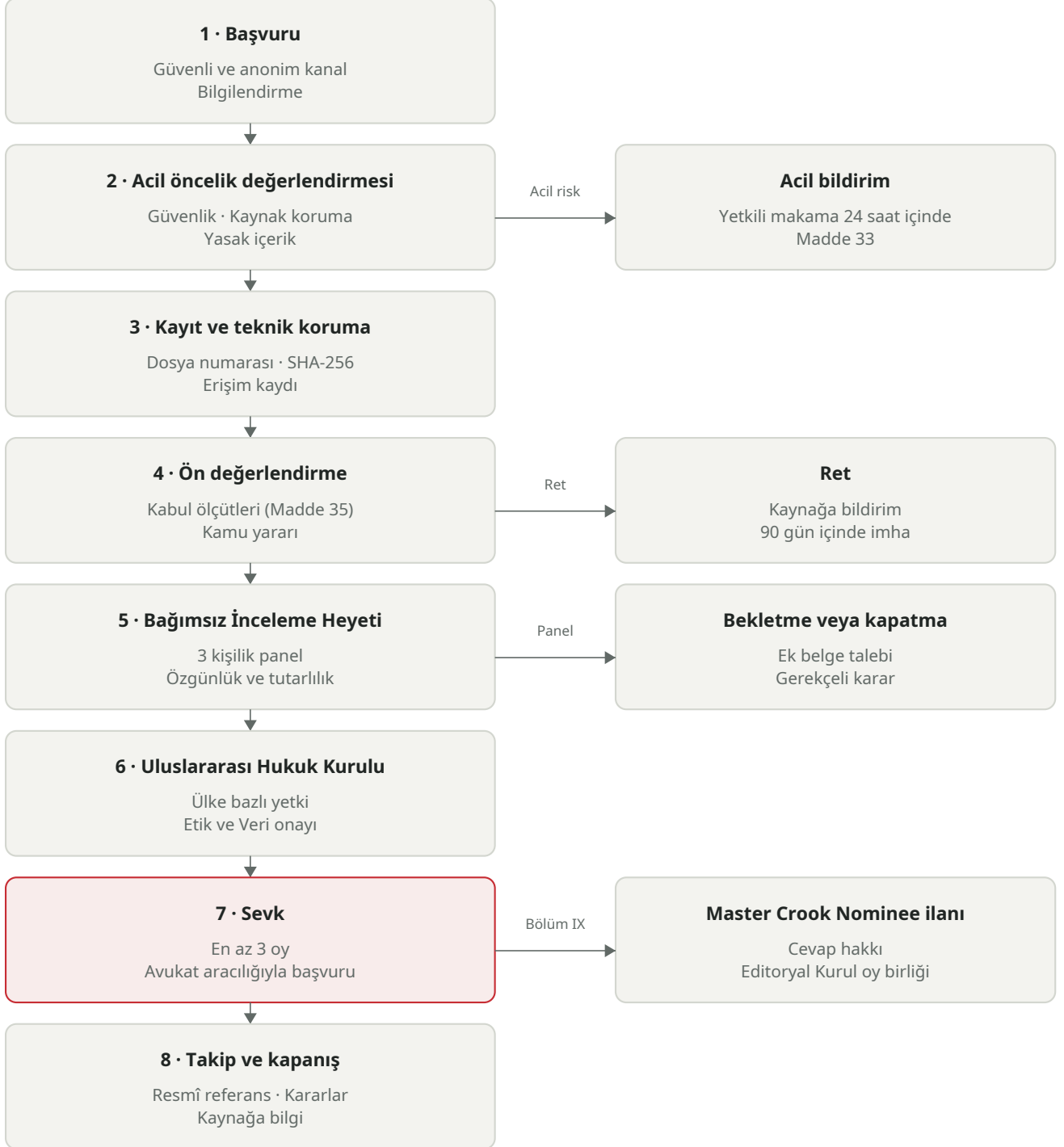
Madde 31 - Genel Sekreterlik

(1) Yönetim Kurulu'nca atanan Genel Sekreter; günlük operasyonu, güvenli kabul altyapısını, dosya kayıt sistemini ve ülke ağlarının idari koordinasyonunu yürütür.

(2) Genel Sekreterlik dosyaların içeriği hakkında karar almaz; kurullara hizmet eder ve onların kararlarını uygular.

Bölüm VI - Başvuru, İnceleme ve Sevk Süreci

Dosya, dört bağımsız kararın ardından yetkili makama ulaşır

başvuru süreci • 8 adım, 4 karar noktası

Acil risk taşıyan başvurular sırayı beklemez; diğerleri kayıt, ön değerlendirme, heyet ve hukuk kurulu aşamalarından geçmeden sevk edilemez. Nominee ilanı ancak sevkten sonra ve Bölüm IX şartlarıyla gündeme gelir.

Madde 32 - Kabul kanalları

- (1) Kuruluş; uçtan uca şifreli, anonim kullanıma elverişli ve bağımsız güvenlik testinden geçmiş bir dijital kabul kanalı ile fiziksel teslim için güvenli bir usul işletir.
- (2) Hassas ve anonim ihbarların kabulü; güvenlik testleri, veri koruma etki değerlendirmesi ve hukuki denetim tamamlanmadan başlatılmaz.
- (3) Kaynak, başvuru anında hakları, kuruluşun yetkisinin sınırları, kimliğinin hangi şartlarda açıklanabileceği ve belgesinin nasıl kullanılabileceği konusunda açık dille bilgilendirilir.

Madde 33 - Acil öncelik değerlendirmesi

- (1) Her başvuru, olağan sıraya girmeden önce acil güvenlik, kaynak koruma ve hukuka aykırı veri riski bakımından uzmanlarca değerlendirilir.
- (2) Çocuk istismarı materyali, devam eden şiddet tehdidi, kişilerin can güvenliğine yönelik risk veya acil kamu güvenliği tehlikesi içeren başvurular olağan sırada bekletilemez. Bu hâllerde Etik ve Veri Kurulu ile Uluslararası Hukuk Kurulu'nun en az birer üyesi, yirmi dört saat içinde yetkili makama bildirim kararı verir.
- (3) Acil bildirim, Madde 9 ve Bölüm VII'deki kaynak koruma ilkelerini askıya almaz; yalnızca sırayı öne alır.

Madde 34 - Kayıt ve teknik koruma

- (1) Kabul edilen her başvuruya benzersiz bir dosya numarası verilir; teslim tarihi, teslim yolu ve ilk erişen kişi kaydedilir.
- (2) Orijinal materyal değiştirilmeden saklanır; her dosyanın SHA-256 özet değeri kabul anında hesaplanır ve kaydedilir. İnceleme yalnızca çalışma kopyaları üzerinde yapılır.
- (3) Dosyaya her erişim, kopyalama ve aktarım, kişi ve zaman bilgisiyle değiştirilemez bir kayıta tutulur. Bu kayıt, dosyanın bütün yaşam döngüsü boyunca saklanır.

Madde 35 - Ön değerlendirme ve kabul ölçütleri

- (1) Bir başvurunun dosya olarak kabulü için şu ölçütlerin birlikte bulunması gerekir:
 1. iddianın yolsuzluk, mali usulsüzlük, kara para aklama veya kamu kaynağının kötüye kullanımı kapsamında olması;
 2. iddianın belgeye veya doğrulanabilir veriye dayanması; soyut, genel veya salt tanıklığa dayalı iddialar tek başına yeterli değildir;
 3. açık bir kamu yararının bulunması;
 4. materyalin elde edilişinde açık hukuka aykırılık emaresinin bulunmaması veya bulunuyorsa Bölüm VIII'deki özel değerlendirmeye tabi tutulması.

(2) Kabul edilmeyen başvuruların kaynağına, güvenliği riske atmayan bir dille sonuç bildirilir; materyal Bölüm VII'deki sürede imha edilir.

Madde 36 - Bağımsız inceleme

(1) Bağımsız İnceleme Heyeti paneli; belgelerin kaynağını, tarihini, gerçekliğini, iç tutarlılığını ve açık kaynaklarla uyumunu değerlendirir.

(2) Panel; iddiayı destekleyen delillerle birlikte çelişen delilleri, alternatif açıklamaları ve öznenin lehine olan bulguları da raporuna yazar.

(3) Panel kararı üç şekilde olabilir: hukuki incelemeye sevk, ek belge veya doğrulama talebiyle bekletme, kapatma. Kapatma kararı gerekçelidir.

Madde 37 - Hukuki inceleme

(1) Uluslararası Hukuk Kurulu, dosyanın bağlantılı olduğu her ülke için ayrı ayrı şunları değerlendirir: suçun işlendiği yer, ilgili kişi veya şirketin bağlantısı, uygulanabilir suç tipi, zamanaşımı, yetkili makam, belgelerin elde ediliş ve paylaşımının hukuka uygunluğu ile soruşturma gizliliği riski.

(2) İlgili ülkenin hukuk danışmanı yazılı görüş verir. Kurul, Etik ve Veri Kurulu'ndan kaynak güvenliği ve veri aktarımı onayı alır.

Madde 38 - Sevk kararı

(1) Sevk kararı Madde 27(3)'teki çoğunlukla alınır ve yazılı gerekçe taşır.

(2) Bir dosyada birden fazla ülke bağlantısı görülmesi, o ülkelere otomatik toplu gönderim nedeni değildir. Her ülke için ayrı karar verilir; birbirini etkileyen süreçlerde beyanların tutarlılığı ve veri koruma kuralları gözetilir.

(3) Sevk, yetkili avukat aracılığıyla ve o ülkenin usul hukukuna uygun biçimde yapılır.

Madde 39 - Hukuki başvuru paketi

Yetkili makama sunulan standart paket şu bölümlerden oluşur:

1. Dosya özeti: olay, ülke bağlantıları ve kronoloji.
2. Hukuki değerlendirme: ilgili ülkedeki muhtemel suç tipleri ve yetki.
3. Delil envanteri: Belgeler; Finans ve Veriler; Yazışmalar; Ses ve Görüntü; Raporlar ve Diğer kategorilerine göre liste.
4. Özgünlük analizi: belgelerin elde edilişi, doğrulaması ve sınırlılıkları.
5. Kaynak koruma değerlendirmesi: gizlilik, kişisel veri ve paylaşım yetkileri.
6. Karşı görüşler: öznelerin yanıtları ve çelişen kanıtlar.
7. Talep: istenen değerlendirme ve usulüne uygun delil sunumu.

Paket özel bir kuruluş tarafından hazırlanır; delillerin ceza yargılamasında kullanılabilirliğine ve soruşturma işlemlerine yalnızca yetkili makamlar karar verir.

Madde 40 - Takip ve kapanış

- (1) Her sevk tarih, muhatabı ve resmî referans numarası kaydedilir. Yetkili makamın kararları dosyaya işlenir.
- (2) Kaynak, güvenliğini riske atmayacak biçimde süreç hakkında bilgilendirilir.
- (3) Dosya; yetkili makamın nihai kararı, kurulun kapatma kararı veya Bölüm VII'deki saklama süresinin dolmasıyla kapanır. Kapanış kararı ve gerekçesi kayıt altına alınır.

Bölüm VII - Kaynak Koruma ve Kişisel Verilerin Korunması

Madde 41 - Kaynak koruma yükümlülüğü

- (1) Kaynağın kimliği ve kimliğini ortaya çıkarabilecek her türlü veri (üst veri, teslim yolu, yazım özellikleri, erişim kayıtları dahil) kuruluşun en yüksek koruma sınıfında saklanır.
- (2) Kaynak kimliğine erişim, "bilmesi gereken" ilkesine göre ve en fazla iki kişiyle sınırlıdır. Bu kişiler Etik ve Veri Kurulu'nca belirlenir ve kayıt altına alınır.
- (3) Kaynak, kimliğinin hiç kaydedilmemesini isteyebilir. Bu durumda kuruluş, kaynağı yeniden tanımlamaya elverişli hiçbir veri tutmaz.

Madde 42 - Anonim başvuru

- (1) Anonim başvurular kabul edilir ve kimliği bilinen kaynaklardan gelen başvurularla aynı ölçütlere göre incelenir.
- (2) Kuruluş, anonim bir kaynağın kimliğini tespit etmeye yönelik hiçbir teknik veya araştırma faaliyeti yürütmez.

Madde 43 - Kimliğin açıklanması

- (1) Kaynak kimliği, yalnızca şu hâllerden birinde açıklanabilir:
 1. kaynağın, açıklamanın kapsamı ve sonuçları hakkında bilgilendirilmiş, yazılı ve belirli bir makamla sınırlı rızasıyla;
 2. bağlayıcı ve kesinleşmiş bir yargı kararıyla ve yalnızca kararın kapsamı ölçüsünde; kuruluş bu tür kararlara karşı mevcut bütün hukuki yolları kullanır;
 3. bir insanın yaşamına yönelik yakın ve ciddi tehlikenin önlenmesi için başka yol kalmadığında, Etik ve Veri Kurulu'nun oy birliğiyle.
- (2) Bir ihbarın kabulü, savcılığa veya herhangi bir makama kaynak kimliğinin açıklanması için rıza anlamına gelmez. Sevk edilen dosyalarda kaynak, varsayılan olarak anonimleştirilir.
- (3) Kaynak kimliğinin açıklanmasına ilişkin her talep ve karar, gerekçesiyle birlikte kaydedilir ve yıllık raporda sayı olarak açıklanır.

Madde 44 - Uygulanacak veri koruma hukuku

(1) Kuruluş, şu düzenlemeleri her dosyada ayrı ayrı gözetir:

Avrupa Birliği: Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR), özellikle 5, 6, 9, 10, 44-49 ve 85. maddeler;
2019/1937 sayılı İhbarcılarının Korunması Direktifi ve ulusal uygulama kanunları;

İsviçre: Federal Veri Koruma Kanunu (FADP), özellikle yurt dışına aktarım için 16-17. maddeler ve medya faaliyetleri için 27. madde;

Türkiye: 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, özellikle yurt dışına aktarımı düzenleyen 9. madde ve ikincil mevzuat.

(2) Suç ve mahkûmiyet verileri ile özel nitelikli kişisel veriler, yalnızca ilgili hukukun açıkça izin verdiği dayanakla ve ek güvencelerle işlenir.

(3) Gazetecilik istisnaları (GDPR m. 85, FADP m. 27) The Ledgers'ın faaliyetine ilişkindir; Master Crook'un savcılığa sevk faaliyeti bu istisnalara otomatik olarak dayandırılmaz. Her dosya için uygun hukuki dayanak ayrıca belirlenir ve kaydedilir.

Madde 45 - Uluslararası veri aktarımı

(1) Kuruluş, farklı ülkelerden gelen belgelerin otomatik olarak diğer ülkelere aktarıldığı ortak bir veri havuzu kurmaz. Veriler, dosyanın bağlı olduğu hukuk düzeninde ve o düzenin kurallarıyla saklanır.

(2) Ülkeler arası her erişim ve aktarımın hukuki dayanağı (yeterlilik kararı, standart sözleşme hükümleri, açık rıza veya kanuni istisna) ayrı ayrı değerlendirilir ve Etik ve Veri Kurulu'na onaylanır.

(3) Yetkili bir makama yapılan sevk de bir aktarımdır; aynı değerlendirmeye tabidir.

Madde 46 - Saklama ve imha

(1) Kabul edilmeyen başvuruların materyali, kararın kaynağa bildirilmesinden itibaren en geç doksan gün içinde güvenli biçimde imha edilir.

(2) Kapanan dosyaların kişisel veri içeren kısımları, kapanıştan itibaren en geç beş yıl içinde anonimleştirilir veya imha edilir. Devam eden yargı süreci veya yasal saklama yükümlülüğü bu süreyi uzatır; uzatma kararı gerekçelendirilir.

(3) Dosya numarası, kronoloji, kararlar ve erişim kayıtları anonimleştirilmiş biçimde kalıcı olarak saklanır.

(4) İmha, geri döndürülemez yöntemle yapılır ve iki kişinin imzasıyla tutanağa bağlanır.

Bölüm VIII - Delil Bütünlüğü ve Hukuka Aykırı Materyal

Madde 47 - Delil bütünlüğü standardı

(1) Dijital materyalin tanımlanması, toplanması, elde edilmesi ve korunmasında ISO/IEC 27037:2012 standardı esas alınır. Açık kaynak araştırmalarında Berkeley Protokolü (BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği ve Berkeley İnsan Hakları Merkezi) uygulanır.

(2) Bir dosyada belge kategorisinden daha önemli olan; materyalin nereden geldiğinin, değiştirilip değiştirilmediğinin ve kimlerin eriştiğinin kesintisiz kayıdır. Bu kayıt (zilyetlik zinciri) olmayan materyal, sevk paketinde “doğrulanamamış” olarak işaretlenir.

(3) Her sevk paketinde özet değerleri, erişim kayıtlarının özeti ve varsa doğrulanmış kopyalar yer alır.

Madde 48 - Ses ve görüntü kayıtları

(1) Ses ve görüntü kayıtları ayrı bir değerlendirmeye tabidir. Bir kişinin kendi katıldığı konuşmayı kaydetmiş olması, kaydın her ülkede hukuka uygun veya mahkemede kullanılabilir olduğu anlamına gelmez.

(2) Kaydın elde ediliş koşulları, ilgili ülke hukuku ve kayıta yer alan üçüncü kişilerin hakları Uluslararası Hukuk Kurulu'nca değerlendirilir. Kayıt, bütünlüğü teknik olarak doğrulanmadan sevk paketine alınmaz.

Madde 49 - Özel değerlendirme gerektiren materyal

(1) Şu materyaller için Uluslararası Hukuk Kurulu ile Etik ve Veri Kurulu'nun ortak kararı gerekir:

1. hukuka aykırı şekilde elde edildiği anlaşılan veya bu yönde ciddi emare bulunan materyal;
2. avukat-müvekkil gizliliğine, hekim sırrına veya benzeri mesleki sır yükümlülüğüne tabi materyal;
3. devlet sırrı veya sınıflandırılmış bilgi içeren materyal;
4. devam eden bir soruşturmanın gizliliğini ihlal edebilecek materyal;
5. üçüncü kişilerin özel hayatına ilişkin, dosyayla ilgisi bulunmayan materyal.

(2) Ortak karar; materyalin dosyada tutulmasına, dosyadan ayrılıp imha edilmesine veya yalnızca varlığının not edilmesine hükmedebilir. Dosyayla ilgisi bulunmayan özel hayat verileri her hâlde ayrılır ve imha edilir.

(3) Kuruluş, bir materyalin kendisine ulaşmasından sorumlu tutulamaz; ancak materyali hukuka aykırı biçimde kullanmaktan, yaymaktan ve saklamaktan sorumludur.

Madde 50 - Kesin yasak kapsamındaki içerik

(1) Çocuklara yönelik cinsel istismar materyali hiçbir koşulda saklanmaz, incelenmez, kopyalanmaz veya iletilmez. Tespit hâlinde Madde 33'teki acil usul işletilir; materyal yalnızca yetkili makamın talimatıyla ve onun belirlediği yöntemle teslim edilir veya imha edilir.

(2) Şiddete çağrı veya kişilere yönelik tehdit içeren materyal için aynı acil usul uygulanır.

Bölüm IX - Master Crook Nominee, Elçi Programı ve Gold

Madde 51 - Nominee mekanizmasının niteliği

(1) “Master Crook Nominee”; bu Anayasa'daki incelemeden geçmiş ve yetkili makama sevk edilmiş dosyaların öznelere, belgeye dayalı iddialarla birlikte kamuya açıklanmasına dayanan bir kamusal hesap verebilirlik mekanizmasıdır.

(2) Nominee ilanı bir yargı kararı, suçlama veya ceza değildir. İlan yalnızca şunu ifade eder: “Bu kişi veya kuruluş hakkında, bağımsız inceleme ve hukuki değerlendirmeden geçmiş, belgeye dayalı iddialar yetkili makamlara sunulmuştur.” Bu tanım her ilan sayfasında yer alır.

(3) İlanın adı kuruluşun değerlendirme sürecine atıf yapar; öznenin bir suç işlediği anlamına gelmez ve böyle sunulamaz.

Madde 52 - İlan şartları

Bir öznenin Nominee olarak ilan edilebilmesi için şu şartların tamamı gerekir:

1. Dosyanın Bağımsız İnceleme Heyeti ile Uluslararası Hukuk Kurulu'ndan geçmiş ve en az bir yetkili makama sevk edilmiş olması.
2. Öznenin kamusal rol veya etki taşıması: kamu görevi, kamu kaynağı kullanımı, kamu ihalesi, halka açık veya düzenlenmiş sektörde faaliyet ya da benzeri bir kamusal konum. Salt özel kişiler ilan edilmez.
3. Özneye, somut iddiaları içeren yazılı sorularla en az on dört gün süreli cevap hakkı tanınmış olması; cevabın ilan metninde eksiksiz yer alması veya cevap verilmediğinin belirtilmesi.
4. Uluslararası Hukuk Kurulu'nun, ilanın ifade özgürlüğü sınırları içinde kaldığına ve ilgili ülkelerin hakaret, iftira ve kişilik hakları hukuku bakımından savunulabilir olduğuna ilişkin yazılı görüşü.
5. Etik ve Veri Kurulu'nun kaynak güvenliği ve veri koruma onayı.
6. Editöryal Kurul'un oy birliğiyle son onayı.

Madde 53 - İlan metni

(1) İlan metni şunları içerir: öznenin kamusal rolü; belgeye dayalı iddiaların özeti; dayanan belge türleri; sevk edilen makam ve tarih; öznenin cevabı veya cevap vermediği; masumiyet karinesi hatırlatması; itiraz ve düzeltme yolu.

(2) İlan, suçluluğu ima eden sıfat veya kesin yargı içermez; Madde 8'deki dile uyar.

(3) İlanda öznenin ailesi, çalışanları veya dosyayla ilgisi bulunmayan üçüncü kişilerin kişisel verilerine yer verilmez.

(4) Kaynak belgeler, kaynak güvenliğini ve üçüncü kişi verilerini riske atmadığı ölçüde ve karartma yapılarak yayımlanabilir.

Madde 54 - İtiraz, güncelleme ve kaldırma

(1) Özne her zaman itiraz edebilir. İtiraz, ilan kararına katılmamış üyelerden oluşan bir heyetle otuz gün içinde karara bağlanır; karar gerekçesiyle özneye bildirilir.

(2) Yetkili makamın soruşturmaya veya kovuşturmaya yer olmadığına, beraate veya düşmeye ilişkin kararı, öğrenilmesinden itibaren yedi gün içinde ilana aynı görünürlükte eklenir. Kesinleşmiş beraat veya kovuşturmaya yer olmadığı kararı hâlinde ilan, öznenin talebiyle kaldırılır; kaldırıldığı ve nedeni aynı adreste belirtilir.

(3) Her ilan en geç on iki ayda bir yeniden değerlendirilir; güncel durumu yansıtmayan ilan yayından kaldırılır.

(4) Hatalı olduğu anlaşılan ilan için Bölüm XII'deki düzeltme usulü uygulanır ve öznenin açıkça özür dilenir.

Madde 55 - Yıllık “Master Crook” ilanı

Genel Kurul, yıllık bir “Master Crook” ilanı yapılmasına karar verebilir. Bu ilan yalnızca hakkında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunan özneler arasından, mahkûmiyete konu fiiller esas alınarak yapılır. Hakkında yargı süreci devam eden hiçbir özne bu ilana konu olamaz.

Madde 56 - Elçi (Ambassador) programı

(1) Elçiler; dünyanın farklı bölgelerinde yolsuzluk ve kara para aklama konularında yalnızca açık kaynaklardan araştırma yapan, programa yazılı başvuru ve kabulle katılan gönüllülerdir. Bir bölgede birden fazla Elçi bulunabilir.

(2) Elçiler kuruluşun temsilcisi, çalışanı veya organı değildir. Kuruluş adına beyan veremez, öznelerle kuruluş adına temas kuramaz, belge talep edemez ve kimse adına ihbarda bulunamaz.

(3) Elçiler Davranış Kuralları'nı imzalar, eğitim alır, çıkar çatışması beyanı verir ve kendi ülkelerinin hukukuna uyar. Gizli bilgi, kişisel veri veya hukuka aykırı yolla elde edilmiş materyal toplayamaz.

(4) Bir Elçi'ye kaynak ulaşırsa Elçi, kaynağı doğrudan güvenli kabul kanalına yönlendirir; belgeyi kendisi almaz, saklamaz ve iletmez.

(5) Elçiler, Nominee ilanına ilişkin karar süreçlerine katılmaz.

Madde 57 - “Missing Piece” çağrıları

(1) Kuruluş, incelediği bir dosyada eksik kalan belge türleri için kamuya açık çağrı yapabilir.

(2) Çağrı, hangi belge türünün arandığını belirtir; belgenin kimden veya nasıl elde edileceğine ilişkin yönlendirme içermez ve hukuka aykırı elde etmeye teşvik oluşturmaz. Çağrı, belgeye hukuka uygun erişimi olan kişilerin belgeyi güvenli kanala iletmesini ister.

(3) Çağrı metinleri Uluslararası Hukuk Kurulu'nun görüşü alınarak Editoryal Kurul'ca onaylanır.

Madde 58 - Gold

- (1) Gold, doğrulanmış katkı için verilen ödül birimidir. Katkı; güvenli kanala iletilen ve Bağımsız İnceleme Heyeti'nce doğrulanmış belge ya da bir Elçi'nin dosyaya alınan açık kaynak araştırmasıdır. Gold, yalnızca doğrulama kararından sonra ve heyetin yazılı kararıyla tahakkuk eder.
- (2) Bir Gold'un nakit karşılığı 100 Euro'dur. Karşılık yalnızca Genel Kurul kararıyla değiştirilebilir; değişiklik, karar tarihinden önce tahakkuk etmiş Gold'u etkilemez.
- (3) Gold yalnızca kuruluştan talep edilebilir. Üçüncü kişilere devredilemez, satılamaz, rehnedilemez, ticareti yapılamaz ve ödeme aracı olarak kullanılamaz. Gold; menkul kıymet, elektronik para veya kripto varlık değildir ve böyle sunulamaz.
- (4) Gold tarifi (doğrulanmış belge veya araştırma türüne göre verilecek Gold sayısı) Program Yönergesi'nde kamuya açık olarak belirlenir. Belirli bir özne veya belge için önceden özel tutar vaat edilmez; miktar, belgenin özneyi suçlayıp suçlamamasına bağlanamaz (Madde 59).
- (5) Nakit ödeme; yalnızca kimliği doğrulanmış hak sahibine, kendi adına açılmış banka hesabına ve ilgili ülkelerin vergi ile kara para aklamayı önleme mevzuatına uygun olarak, gerekli bildirim ve kesintiler yapılarak ödenir. Hak sahibi, Gold'unu biriktirmeyi veya kuruluşa bağışlamayı da seçebilir.
- (6) Anonim kalmayı seçen kaynak, Gold'unu takma adlı hesabında biriktirir; dilediği zaman kimliğini yalnızca ödeme biriminde doğrularak nakde çevirebilir. Ödeme birimi Genel Sekreterlik içinde ayrı tutulur; ödeme kayıtları dosya içeriğinden ve kaynak verilerinden ayrı saklanır, yalnızca ödeme biriminin görevlileri ile Denetçiler erişir ve hiçbir kurula, The Ledgers'a veya üçüncü kişiye aktarılmaz. Kaynak, ödeme kaydının kimliğini ortaya çıkarma riski taşıdığı konusunda nakde çevirmeden önce açıkça bilgilendirilir.
- (7) Gold ödemeleri için Genel Kurul yıllık bütçe tavanı belirler. Bu tutar ayrı bir ödül hesabında tutulur ve finansörlerin tahsisine bağlanamaz; tavan dolduğunda tahakkuk eden Gold sonraki yılın hesabından ödenir.
- (8) Yıl içinde tahakkuk eden ve ödenen Gold, adet ve toplam tutar olarak yıllık raporda açıklanır.

Madde 59 - Ödül yasakları

- (1) Gold veya başka bir ödül hiçbir koşulda;
1. hukuka aykırı yolla elde edildiği anlaşılan materyal için verilmez;
 2. belirli bir özne hakkında belge getirilmesi karşılığında önceden vaat edilmez;
 3. belgenin içeriğinin öznenin lehine veya aleyhine olmasına bağlanmaz;
 4. kişisel husumet, ticari rekabet veya siyasi amaçla yapıldığı anlaşılan başvurular için verilmez.
- (2) Özneyi aklayan doğrulanmış belge, özneyi suçlayan doğrulanmış belgeyle aynı Gold'u kazanır.

Madde 60 - Program yönergesi

- (1) Elçi programı, Missing Piece çağrılar ve Gold'a ilişkin ayrıntılar, bu Anayasa'ya uygun ve kamuya açık bir Program Yönergesi ile düzenlenir. Yönerge, Etik ve Veri Kurulu ile Uluslararası Hukuk Kurulu'nun görüşü alınarak Yönetim Kurulu'nca çıkarılır.

(2) Elçilik, Davranış Kuralları'na aykırılık hâlinde Etik ve Veri Kurulu kararıyla askıya alınır veya sona erdirilir; kazanılmış Gold, aykırılıkla bağlantılı olduğu ölçüde iptal edilir.

Bölüm X - Çıkar Çatışması, Etik ve Disiplin

Madde 61 - Beyan yükümlülüğü

(1) Bütün organ ve kurul üyeleri, çalışanlar, Elçiler ve sözleşmeli danışmanlar; göreve başlarken ve her yıl yenilenmek üzere, mali çıkarlarını, yöneticilik ve danışmanlık görevlerini, siyasi görev ve üyeliklerini ve kuruluşun faaliyet alanıyla ilgili yakın ilişkilerini yazılı olarak beyan eder.

(2) Kurul üyelerinin beyanları, kişisel verileri koruyacak ölçüde özetlenerek kamuya açıklanır.

Madde 62 - Çekilme

(1) Bir dosyanın öznesi, kaynağı, finansörü veya rakibiyle kişisel, ailevi, mesleki veya ticari bağı bulunan üye, dosyanın hiçbir aşamasında yer alamaz ve dosya bilgilerine erişemez.

(2) Çekilme, üyenin kendi beyanıyla veya Etik ve Veri Kurulu kararıyla gerçekleşir. Tereddüt hâlinde çekilme lehine karar verilir.

(3) Çekilen üyenin yerine, ilgili kurulun diğer üyeleri veya gerekirse dışarıdan atanan geçici bağımsız üye görev yapar.

(4) Madde 19 uyarınca kurucuların veya finansörlerin taraf olduğu dosyalarda çekilme zorunludur ve yerine dışarıdan bağımsız üye atanır.

Madde 63 - Davranış kuralları

Kuruluş adına hareket eden herkes;

1. görevi sırasında öğrendiği bilgileri kişisel, ticari veya siyasi çıkar için kullanmaz ve görev sonrasında da gizliliği korur;
2. dosya öznelerinden, kaynaklardan veya ilgili taraflardan hediye, ödeme veya menfaat kabul etmez;
3. kuruluşun kararı olmadan dosyalar hakkında kamuya veya üçüncü kişilere açıklama yapmaz;
4. kuruluşun adını ve görevini kişisel nüfuz veya baskı aracı olarak kullanmaz;
5. kuruluş içinde gördüğü aykırılıkları Etik ve Veri Kurulu'na bildirir; bu bildirim nedeniyle hiçbir olumsuz işleme maruz kalmaz.

Madde 64 - Disiplin

(1) Bu Anayasa'ya, Davranış Kuralları'na veya hukuka aykırılık iddiaları Etik ve Veri Kurulu'na incelenir. İlgiliye iddialar yazılı olarak bildirilir ve savunma hakkı tanınır.

(2) Yaptırımlar: uyarı, dosyadan uzaklaştırma, görevden geçici uzaklaştırma, Elçilik veya üyelikten çıkarma teklifi. Kurul üyelerinin görevden alınması Madde 30(3)'e tabidir.

(3) Etik ve Veri Kurulu üyelerine ilişkin iddialar, Yönetim Kurulu'nca atanan üç kişilik bağımsız dış heyet tarafından incelenir.

(4) Suç şüphesi içeren iddialar, ilgili ülkenin yetkili makamlarına bildirilir.

Bölüm XI - Finansman ve Mali Bağımsızlık

Madde 65 - Gelir kaynakları

Kuruluşun gelirleri; üye aidatları, bağışlar, hibeler, vasiyetler, eğitim ve yayın gelirleri, kamu yararı amacıyla uyumlu iş birliği gelirleri ve varlık gelirlerinden oluşur. Bütün gelirler yalnızca Madde 3'teki amaç için kullanılır; üyelere kâr dağıtılmaz.

Madde 66 - Kabul edilmeyen fonlar

(1) Şu kaynaklardan fon kabul edilmez:

1. açık veya devam eden bir dosyanın öznesi olan kişi ve kuruluşlar ile bunların kontrol ettiği yapılar;

2. kaynağı belirlenemeyen veya nihai faydalanıcısı açıklanmayan fonlar;

3. belirli bir dosyanın açılması, kapatılması, sevki veya ilanı şartına bağlanan fonlar;

4. siyasi partiler ve seçim kampanyaları;

5. hakkında yolsuzluk veya kara para aklama nedeniyle kesinleşmiş mahkûmiyet bulunan kişi ve kuruluşlar.

(2) Kamu kurumlarından ve hükümetlere bağlı fonlardan gelen destek; yalnızca şartlı olmaması, kamuya açıklanması ve kuruluşun o devletle ilgili dosyalarında bağımsızlığını etkilemeyecek ölçüde kalması şartıyla kabul edilebilir.

(3) Fonun kabulünden sonra ortaya çıkan aykırılık hâlinde fon iade edilir veya iade mümkün değilse Genel Kurul kararıyla bağımsız bir kamu yararı kuruluşuna aktarılır.

Madde 67 - Finansörlerin yetkisizliği ve yoğunlaşma sınırı

(1) Hiçbir finansör; dosya seçimi, inceleme, sevk, ilan veya kurul atamaları konusunda yetki, danışma hakkı veya önceden bilgi alma hakkı kazanmaz.

(2) Tek bir finansörden veya birbiriyle bağlantılı finansörlerden gelen fonlar, kuruluş döneminden sonraki üçüncü mali yıldan itibaren yıllık gelirin üçte birini aşamaz. Aşım hâlinde Yönetim Kurulu, bir yıl içinde çeşitlendirme planı uygular ve Genel Kurul'a rapor verir.

(3) Yıllık gelirin yüzde birini aşan her bağış, bağışçının adıyla birlikte yıllık raporda açıklanır. Bağışçının güvenliği için anonimlik gerekiyorsa, bu durum Etik ve Veri Kurulu kararıyla ve Denetçilerin bilgisi dahilinde mümkündür.

Madde 68 - Bütçe, muhasebe ve denetim

(1) Yönetim Kurulu her mali yıl için bütçe hazırlar; Genel Kurul onaylar.

(2) Muhasebe, kuruluş ülkesinin dernekler ve vergi mevzuatına uygun tutulur. Mali yıl takvim yılıdır.

(3) Denetçiler yıllık mali raporu Genel Kurul'dan en az dört hafta önce inceler ve görüşünü yazılı sunar.

(4) Dosya giderleri (avukatlık, adli bilişim, çeviri, güvenli altyapı) dosya bazında kaydedilir; ancak hiçbir dosyanın gideri belirli bir finansörle eşleştirilemez.

Madde 69 - Ücretler

Kuruluşun çalışanlarına, danışmanlarına ve kurul üyelerine ödenen ücret ve huzur hakları; sevk sayısına, Nominee ilanına, bağış tutarına veya herhangi bir dosya sonucuna bağlanamaz. Ücret politikası ve toplam ücret giderleri yıllık raporda açıklanır.

Bölüm XII - Şeffaflık, Hesap Verebilirlik ve Cevap Hakkı

Madde 70 - Yıllık rapor

(1) Kuruluş her yıl, kaynakları riske atmayan anonimleştirilmiş bir faaliyet ve mali bağımsızlık raporu yayımlar.

(2) Rapor en az şunları içerir: alınan, kabul edilen, kapatılan ve sevk edilen dosya sayıları; sevklerin ülke ve kurum dağılımı; yetkili makamlardan alınan sonuçların sayısal özeti; kaynak kimliğine ilişkin talep ve karar sayıları; Nominee ilanları, itirazlar ve kaldırmalar; çekilme ve disiplin kararlarının sayısı; gelir kaynakları, büyük bağışçılar ve giderler; düzeltmeler.

(3) Rapor, Denetçilerin görüşüyle birlikte Genel Kurul'a sunulur ve kabulünden sonra kuruluşun internet sitesinde yayımlanır.

Madde 71 - Cevap hakkı

(1) Hakkında kamuya açıklama yapılacak her özneye, açıklamadan önce somut iddialar yazılı olarak iletilir ve en az on dört gün cevap süresi tanınır. Acil kamu güvenliği hâlleri dışında bu süre kısaltılamaz.

(2) Öznenin cevabı, açıklamanın yayımlandığı yerde, aynı görünürlükte ve kısaltılmadan yer alır. Cevap verilmemişse soruların gönderildiği tarih ve cevap alınamadığı belirtilir.

(3) Yayımdan sonra gelen cevap da aynı görünürlükte eklenir.

Madde 72 - Düzeltme

(1) Kuruluş, bir açıklamasında olgusal hata bulunduğunu öğrendiğinde hatayı yedi gün içinde düzeltir. Düzeltme, hatanın yayımlandığı yerde, tarih ve açıklamasıyla birlikte görünür biçimde yapılır; hatalı metin sessizce değiştirilmez.

(2) Hatanın bir kişinin itibarını etkilemiş olması hâlinde kişiye yazılı bilgi verilir ve açıkça özür dilenir.

(3) Yıl içinde yapılan bütün düzeltmeler yıllık raporda listelenir.

Madde 73 - Şikâyet mekanizması

(1) Kaynaklar, özneler, Elçiler ve üçüncü kişiler; kuruluşun bu Anayasa'ya aykırı davrandığı iddiasıyla Etik ve Veri Kurulu'na şikâyetle bulunabilir. Şikâyet kanalı kamuya açıktır ve anonim kullanıma elverişlidir.

(2) Şikâyet otuz gün içinde gerekçeli olarak karara bağlanır ve şikâyetçiye bildirilir. Haklı bulunan şikâyetlerin sonuçları anonimleştirilerek yıllık raporda yer alır.

(3) Şikâyetle bulunan hiç kimse bu nedenle olumsuz işleme maruz bırakılmaz.

Madde 74 - Kamuya açıklamanın sınırları

(1) Kuruluş; devam eden bir soruşturmanın gizliliğini ihlal edecek, kaynağı tehlikeye atacak veya üçüncü kişilerin kişisel verilerini gereksiz yere açıklayacak hiçbir bilgiyi kamuya açıklamaz.

(2) Bir dosyanın sevk edildiği bilgisi, yetkili makamın soruşturmasını tehlikeye atmayacak zamanlama ve içerikle açıklanır; tereddüt hâlinde ilgili ülke hukuk danışmanının görüşü alınır.

(3) Kuruluşun bütün kamuya açıklamaları Editoryal Kurul'un onayından geçer.

Bölüm XIII - Ülke Ağları ve Uluslararası Başvurular

Madde 75 - Ülke ağları

(1) Kuruluş, faaliyet gösterdiği her ülkede o ülkenin barosuna kayıtlı en az bir hukuk danışmanı ile gerektiğinde adli bilişim ve mali inceleme uzmanlarından oluşan bir ülke ağı kurar.

(2) Ülke hukuk danışmanı; o ülkeye ilişkin yetki, suç tipi, zamanaşımı, usul ve veri koruma değerlendirmesini yazılı olarak verir ve sevki o ülkenin usulüne uygun biçimde gerçekleştirir.

(3) Ülke ağları Uluslararası Hukuk Kurulu'nun hukuki, Genel Sekreterliğin idari koordinasyonunda çalışır; dosyalar hakkında bağımsız karar yetkisi yoktur.

Madde 76 - Başlangıç ülkeleri ve ihbar dayanakları

(1) İlk aşamada aşağıdaki ülkelerde ağ kurulur; her ülkede suç ihbarının dayanağı o ülkenin ceza muhakemesi hukukudur:

Ülke	Başlıca dayanak	Başvuru yolu
Türkiye	CMK m. 158 ve 160	Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluğa suç ihbarı; avukat aracılığıyla delil sunumu
Avusturya	StPO §80	Savcılığa veya kriminal polise suç bildirimi; ekonomik suçlarda ihtisas savcılığına yönlendirme
İsviçre	StPO Art. 301	Yetkili kanton veya federal ceza kovuşturma makamına yazılı ihbar; kanton-federal yetki ayrımı önce belirlenir
Almanya	StPO §158	Savcılığa, polise veya yetkili mahkemeye suç ihbarı; HinSchG dış bildirim makamları ayrıca değerlendirilir
Fransa	Code de procédure pénale, Art. 40 ve ilgili hükümler	Savcılığa signalement veya uygun koşullarda suç duyurusu

(2) Yeni ülkeler, o ülkenin hukuk danışmanının yazılı görüşü ve Uluslararası Hukuk Kurulu'nun kararıyla ağı eklenir.

(3) Kuruluş, her ülkede ihbar eden kişi ile suçtan doğrudan zarar gören şikâyetçinin haklarının aynı olmadığını gözetir; mağdur veya katılan sıfatı iddia etmez.

Madde 77 - Uluslararası kurumlara başvuru

(1) Uluslararası kurumlara başvuru, her kurumun kendi yetki alanıyla sınırlıdır:

Avrupa Savcılığı (EPPO): yalnızca AB bütçesini etkileyen dolandırıcılık, yolsuzluk, zimmet ve belirli sınır ötesi KDV suçları için; genel ticari uyuşmazlıklar için değil.

Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Ofisi (OLAF): AB fonlarının kötüye kullanımı ve AB kurumlarıyla bağlantılı ciddi usulsüzlükler için; genel özel sektör yolsuzlukları için değil.

Eurojust: doğrudan başvuru mercii değildir; ulusal savcılıklar arası koordinasyonu yalnızca adli makamlar başlatır.

UNODC ve UNCAC mekanizmaları: bireysel dosya incelemesi yapmaz; kuruluş bu mekanizmaları yalnızca politika, iş birliği ve raporlama düzeyinde kullanır.

(2) Uluslararası kuruma başvuru, ilgili ulusal makamlara başvurunun yerine geçmez ve onunla çelişmez.

Madde 78 - Çoklu ülke başvurularında tutarlılık

(1) Aynı dosyanın birden fazla ülkeye sevki hâlinde bütün başvurular aynı olgu anlatımına ve aynı delil envanterine dayanır; ülkeye göre yalnızca hukuki nitelendirme ve usul değişir.

(2) Bir ülkedeki makamın soruşturmaya başladığı öğrenilirse, diğer ülkelere yapılacak başvuruların zamanlaması soruşturma gizliliğini ve delil güvenliğini gözeterek yeniden değerlendirilir.

(3) Kaynak kimliği ve kişisel veriler için her ülkeye yapılan aktarım, Madde 45 uyarınca ayrı ayrı onaylanır.

Bölüm XIV - Üyelik

Madde 79 - Üye türleri

(1) Kuruluşun üç tür üyesi vardır:

1. Kurucu üyeler: kuruluş beyanını imzalayan gerçek kişiler. Kurucu sıfatı, bu Anayasa'da açıkça tanınan geçiş dönemi görevleri dışında ayrıcalık vermez.
2. Asil üyeler: kuruluşun amacına katkı sağlayan, başvurusu kabul edilen gerçek kişiler. Genel Kurul'da oy hakkına sahiptir.
3. Destekçi üyeler: kuruluşu maddi veya mesleki olarak destekleyen gerçek veya tüzel kişiler. Genel Kurul'a katılabilir; oy hakkı yoktur.

(2) Tüzel kişiler yalnızca destekçi üye olabilir ve hiçbir organda temsil edilmez.

Madde 80 - Üyeliğe kabul

(1) Asil üyelik için; yazılı başvuru, iki asil üyenin tavsiyesi, Madde 61'deki beyanın verilmesi ve Yönetim Kurulu'nun kabul kararı gerekir. Ret kararı gerekçe gösterilmeden verilebilir; başvuru Genel Kurul'a itiraz edebilir.

(2) Hakkında açık bir dosya bulunan, yolsuzluk veya kara para aklama nedeniyle kesinleşmiş mahkûmiyeti bulunan ya da Madde 30(2)'deki engelleri taşıyan kişiler asil üye olamaz.

(3) Dosya öznesi olan veya olabilecek kişiler ile bunların kontrol ettiği tüzel kişiler destekçi üye olamaz.

Madde 81 - Hak ve yükümlülükler

(1) Asil üyeler; Genel Kurul'a katılır, oy kullanır, organlara aday olur, yıllık raporu ve mali tabloları inceler ve Uzlaştırma Kurulu'na başvurur.

(2) Bütün üyeler; bu Anayasa'ya ve Davranış Kuralları'na uyar, aidatını öder, kuruluşun itibarını korur ve çıkar çatışması beyanını güncel tutar.

(3) Üyelik, dosyalara erişim hakkı vermez. Dosya bilgilerine yalnızca ilgili kurul üyeleri ve görevlendirilmiş kişiler erişir.

(4) Aidat tutarı Genel Kurul'ca belirlenir; aidat, oy hakkını ağırlıklandırmaz.

Madde 82 - Üyeliğin sona ermesi

(1) Üyelik; ölüm, tüzel kişiliğin sona ermesi, yazılı istifa, aidatın iki yıl ödenmemesi veya çıkarma kararıyla sona erer.

(2) Bu Anayasa'ya ağır aykırılık, kuruluşun itibarını zedeleyen davranış veya Madde 80(2)'deki engellerin sonradan ortaya çıkması hâlinde üye, Etik ve Veri Kurulu'nun gerekçeli teklifi üzerine Yönetim Kurulu kararıyla çıkarılır. Üyeye savunma hakkı tanınır; üye karara karşı Genel Kurul'a itiraz edebilir.

(3) Sona eren üyelik, kuruluş mal varlığı üzerinde hiçbir hak doğurmaz. Gizlilik yükümlülüğü üyelikten sonra da devam eder.

Bölüm XV - Anayasanın Değiştirilmesi, Fesih ve Yürürlük

Madde 83 - Değiştirme usulü

(1) Değişiklik teklifi Yönetim Kurulu veya asil üyelerin beşte biri tarafından yapılır. Teklif, Genel Kurul'dan en az dört hafta önce üyelere ve uzmanlık kurullarına gönderilir; uzmanlık kurulları yazılı görüş verir.

(2) Değişiklik, Genel Kurul'da hazır bulunan asil üyelerin üçte iki çoğunluğuyla kabul edilir.

(3) Bölüm II, III, IV ve VII ile bu bölümün değiştirilmesi için dörtte üç çoğunluk ve Etik ve Veri Kurulu ile Uluslararası Hukuk Kurulu'nun olumlu görüşü gerekir.

Madde 84 - Değiştirilemez çekirdek

(1) Şu ilkeler kuruluşun varlık nedenidir ve değiştirilemez; aksine her karar yok hükmündedir:

1. masumiyet karinesi (Madde 8);
2. kaynağa sadakat ve kimliğin açıklanmasına ilişkin sınırlar (Madde 10 ve 43);
3. finansörlerin ve yönetimin dosyalar üzerinde yetkisizliği (Madde 6, 21(4) ve 67);
4. hukuka aykırı yolla belge elde etmeye teşvik ve ödeme yasağı (Madde 9(2) ve 59);
5. yetkinin sınırları (Bölüm III).

(2) Kuruluş bu ilkelerden vazgeçmek isterse yalnızca fesih yoluna gidebilir.

Madde 85 - Fesih ve tasfiye

(1) Fesih kararı, bu amaçla toplanan Genel Kurul'da asil üyelerin dörtte üç çoğunluğuyla alınır. Tasfiye memurunu Genel Kurul atar.

(2) Borçlar ödendikten sonra kalan mal varlığı, benzer amaçlı, kâr amacı gütmeyen ve bağımsız bir kamu yararı kuruluşuna devredilir. Üyelere ve kuruculara hiçbir şekilde dağıtılamaz.

(3) Açık dosyalardaki materyal, kaynağın güvenliği gözetilerek kaynağa iade edilir veya güvenli biçimde imha edilir. Sevk edilmiş dosyaların kayıtları ilgili ülke hukuk danışmanına veya devralan kuruluşu teslim edilir. Kaynak kimlik verileri hiçbir koşulda devredilmez; imha edilir.

Madde 86 - Yürürlük ve geçiş hükümleri

(1) Bu Anayasa, Kurucular Kurulu'nca kabul edildiği tarihte kuruluş içi bağlayıcılık kazanır. Tüzel kişiliğe ilişkin hükümler, kuruluş ülkesinde tescil ile yürürlüğe girer.

(2) Tescilden ve Madde 32(2)'deki denetimler tamamlanmadan önce hassas veya anonim ihbar kabul edilmez. Pilot incelemeler yalnızca kamuya açık belgelerle yapılır.

(3) Kurucular Kurulu; ilk Yönetim Kurulu ile Denetçileri seçer, tescilden itibaren en geç altı ay içinde uzmanlık kurullarının ilk üyelerini Madde 30 usulüyle atar ve on iki ay içinde ilk Genel Kurul'u toplar. İlk organların görev süresi ilk Genel Kurul'a kadardır.

(4) Kuruluş ülkesi hukukunun gerektirdiği uyarlamalar, bu Anayasa'nın ilkelerini ve anlamını koruyacak şekilde yapılır ve Genel Kurul'a sunulur.

(5) Tescil edilen resmî dildeki metin hukuken bağlayıcıdır. Türkçe ve İngilizce metinler, kuruluşun kamuya açık referans metinleridir; fark hâlinde Madde 84'teki ilkeler lehine yorum yapılır.

Kamuya Açık Misyon Beyanı

MASTER CROOK - Independent International Evidence & Accountability Network

Master Crook; kamu yararı taşıyan yolsuzluk ve mali usulsüzlük iddialarına ilişkin bilgi ve belgeleri güvenli yollarla kabul etmeyi, bağımsız uzmanlar tarafından değerlendirmeyi ve hukuken uygun bulunan bulguları yetkili ulusal ve uluslararası kurumlara iletmeyi amaçlayan bağımsız bir girişimdir.

Kuruluş; masumiyet karinesi, kaynakların korunması, kişisel verilerin gizliliği ve hukukun üstünlüğü ilkelerine bağlıdır. Ceza soruşturması yürütmez; yetkili makamların görev ve yetkilerine saygı gösterir. Hiçbir finansörün, kurucunun veya gücün talimatıyla hareket etmez.

Kamu kaybetmesin.

YAYIN NOTU

Bu düzenleme, 15 Ekim 2026 tarihinde paylaşılan Türkçe Anayasa metnini temel alır. Genişletilmiş açıklayıcı giriş ve görsel düzenleme The Ledgers yayın kimliğiyle sunulmuştur. Başlangıç ve 1-86. maddelerin içeriği korunmuştur. Bağlayıcı dil ve yürürlük hükümleri için Madde 86 esas alınır.